Žánry střídám jako boty

„Snažím se opravovat a vyprávět zapomenuté osudy, na nichž spoustu let ležel prach. Kdybych jen shrnula suchá fakta, snadno zapadnou. Na hrůzu, čísla a jména jsme do určité míry zvyklí, proletí nám hlavou, a zase je zapomeneme. Když si ale příběhy alespoň trochu prožijeme spolu s hrdiny, možná v nás zůstanou," říká spisovatelka PETRA KLABOUCHOVÁ (46). Jak se zrodil thriller *Vona*? Kdo byl Duch Pankráce? A jak se dostala k deníku vraha?

Foto: Michal Sváček / MAFRA

▲ Petra Klabouchová zastupuje jako hudební manažerka kapelu Rock N Roll Army svého italského partnera Marca Mendesse, který se stal „nedobrovolnou inspirací pro mé humorné knížky *Na plný koule* a *Muž z Brna*," směje se spisovatelka.

Foto: Vladislav Steinbauer, Věra Marčíková, archiv

Váš život se odehrává mezi příběhy a rock'-n'-rol-lem. Píšete knížky a zároveň děláte manažerku kapele. Jak se to dá skloubit?

Rok mám rozdělený na dvě poloviny. Na jaře a na podzim jsem vždycky zhruba tři měsíce v Čechách. To je hlavní literární sezona, kdy mi vycházejí knížky, jsou knižní festivaly a besedy. Pak přichází moje „neliterární" sezona, což je léto a zima. Na tři letní a tři zimní měsíce odlétám s kapelou do zahraničí, nejčastěji do Los Angeles a Hollywoodu. Hrajeme hlavně v klubech klasický hard rock v osmdesátkovém stylu. Tam tahle hudba pořád funguje o něco víc než v Evropě. Takže můj rok má docela zvláštní rytmus: na jaře a na podzim žiju hlavně literaturou, v létě a v zimě rock'n'rol-lem. A právě v rock'n'rollovém období paradoxně vznikají moje knížky.

Kapela Rock N Roll Army je hudebním projektem vašeho životního partnera, rockera Marka Mendesse, rodáka z italských Benátek, s nímž žijete šestadvacet let. Co vaše práce obnáší?

Funguju trochu jako matka pluku. Starám se o všechno, aby muzikanti měli pasy, opravené uniformy na pódium, a hlavně aby někde nezůstali trčet uprostřed Ameriky. Do toho domlouvám koncerty, vyřizuju víza… Řeším všechno od A do Z. Je to malá kapela a nikoho jiného než mě nemá.

Počkejte, a kdy píšete?

Během cestování. Když se najde chvilka, otevřu počítač a pokračuju v knížce. Nejlepší jsou rána. Muzikanti často hrají třeba do dvou do rána, takže než se druhý den proberou z mrákot, mám dvě tři hodinky pro sebe.

Jak jste se vlastně dostala k psaní?

Ze začátku jsem dělala jen management a psaní byla relaxace a způsob, jak vyvážit to rockové šílenství kolem. Přece jen se člověk musí snažit zachovat si trochu zdravého rozumu. Když se celé dny a měsíce pohybujete jen mezi rockery, ocitnete se v úplně jiném světě. Kdykoliv se pak našla klidnější chvíle, třeba když kapela nahrávala ve studiu, sedla jsem si a psala. Nejdřív pohádky pro děti, postupem času i nějaké příběhy. Snažila jsem se je publikovat, ale v Čechách mi to dlouhé roky nefungovalo. Hodně totiž záleží i na štěstí. Mezi spisovateli se často říká, že člověk musí věřit svým snům, pracovat na nich a nepolevovat, jen-

„První knížku jsem si vydala samonákladem."

že to můžete dělat celý život, a když nepřijde ta šťastná chvíle, pak zkrátka nepřijde. Mně trvalo skoro dvacet let, než moje knížky někdo objevil.

Kdy vlastně přišla vaše šťastná chvilka?

Psala jsem už od devatenácti. První knížku jsem si dokonce vydala samonákladem, protože jsem měla pocit, že píšu tak mizerně, že mi ji žádné nakladatelství nevydá. Pak přišly další knihy, včetně knížek pro děti, jež už vycházely u hezkých nakladatelství, jako jsou Fragment nebo Albatros. Jenže v Česku každý rok vyjde obrovské množství titulů a je strašně těžké dostat se mezi těch několik desítek knih, které jsou opravdu vidět a mezi čtenáři rezonují. Tehdy jsem žila ve Švédsku a pokaždé, když jsem přiletěla do Česka, nadšeně jsem obcházela knihkupectví a hledala svoji knížku. Chtěla jsem si ji alespoň vyfotit pro maminku, aby na mě byla hrdá. A snad za patnáct let se mi ani jednou nestalo, že bych ji tam našla. Dokonce ani v těch nej-

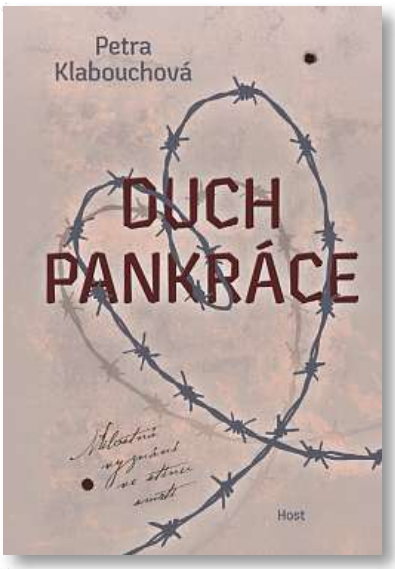

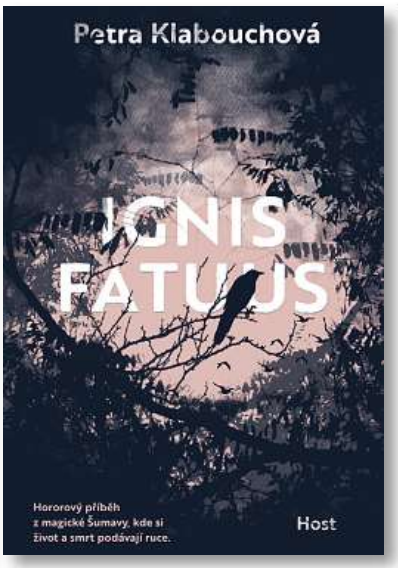

Zatím poslední tituly Petry Klabouchové, jež vydala loni a letos.

větších knihkupectvích. Většinou mi jen řekli: „Můžeme vám tu Klabouchovou objednat, jestli chcete." Bylo to deprimující. Nechtěla jsem psát knihy kvůli penězům, to bych umřela hlady. Jenže ani do šuplíku. Psaní mě baví a chtěla jsem svoje příběhy dostat ke čtenářům. Když jsem ovšem po roce zjistila, že se moje knížka dostala třeba k padesáti lidem, z nichž značnou část tvořila rodina a známí, začalo mě to po několika letech ubíjet. A před pěti lety jsem si řekla, že skončím. Začala se víc rozjíždět muzika, doma jsme se o tom bavili s partnerem a on povídá: „Mořiš se s tím, a nemá to žádný smysl." Nakonec jsme se vsadili, že napíšu ještě jednu poslední knihu a že ji ale zkusím napsat jinak, a když to ani tentokrát nebude fungovat, nechám toho.

Tou knihou byly *Prameny Vltavy*?

Ano, ten příběh jsem znala od dědečka a prarodičů. Vyprávěli mi o koncentračním táboře, který stával přímo u pramenů Vltavy, a také o továrně na zbraně pod Františkovem, kde dodnes zůstaly podzemní chodby. Ty mě lákaly už jako malou holku. Příběh starý osmdesát let jsem zkusila naroubovat na moderní detektivku. Rukopis jsem rozeslala a během několika týdnů jsem měla asi šest nabídek od velkých českých nakladatelství. Vybrala jsem si Host. Psát pro ně byl odjakživa můj sen. *Prameny Vltavy* se následně dostaly do výběru Velkého knižního čtvrtku. Ten představuje deset nejzajímavějších knížek literární sezony. Moje kniha se najednou objevila ve výlohách. Už jsem nemusela chodit po knihkupectvích a ptát se, jestli někde ve skladu náhodou nemají jeden výtisk. Knížka byla všude. V tu chvíli se to opravdu zlomilo.

Kde se vám píše nejlépe?

Když jsem na nějakém hezkém místě, nedokážu se tolik soustředit. Táhne mě to z domu ven – na pláž nebo do kopců. Nejlépe se mi píše na cestách, třeba v letadle, při čekání na nějaký spoj nebo v karavanu, když se přesouváme z jednoho místa na druhé. Dobře se mi píše i za ošklivého počasí, což je třeba v Kalifornii trochu problém. Když píšete například o sněhové kalamitě na Šumavě, a přitom sedíte pod palmami, není pro moji hlavu úplně jednoduché se přepnout. Musím se na to hodně soustředit.

Reálie vašich knih jsou ryze české a část příběhů se odehrává právě na Šumavě.

S mým nakladatelstvím máme takovou nepsanou dohodu, že v jednom roce je knížka ze Šumavy a že v druhém už musím čtenáře zavést někam jinam. Abychom je úplně nezahltili klostermannovskou šumavskou tematikou. Takže to střídám: letos vyšla *Vona*, která je spojená se Šumavou, příští rok přijde „povinně" něco odjinud. Co ale zůstává, jsou česká témata a česká historie. I když v příští knížce si trochu víc pohraju i se současností.

„Šumava pro mě znamená domov."

Kde berete inspiraci?

Když jsem v Praze, hodně času věnuju sbírání podkladů. V posledních letech se mi navíc stále častěji ozývají sami lidé. Píšou mi přes Messenger nebo e-mailem různé zapomenuté příběhy a osudy a jednou začas přijde takový, který mě zasáhne. Za tím si potom jdu. Když jsem v Čechách, setkávám se s lidmi, hledám pamětníky, případně přeživší, objíždím místa, kde se události odehrály, a shromažďuju materiály. Všechno si pak sbalím do baťůžku, přivezu s sebou do Ameriky a tam z toho začíná vznikat knížka.

Kdy vás napadlo vrátit se ke klostermannovským příběhům ze Šumavy a začít oprašovat osudy lidí, na něž dějiny zapomněly?

Ze Šumavy pocházím a velká část mé rodiny tam žila po mnoho generací, takže jsem v těch příbězích vyrůstala. Když jsem byla malá, byly to pro mě spíš pohádky a dobrodružné příběhy. Ty mi vyprávěli děda s babičkou. Prázdniny pro mě znamenaly houby, borůvky, les, řeku nebo nějaký rybník. A kamkoliv jsme šli, všude jsme zakopávali o zbytky historie. Moji prarodiče pocházeli z Volarska. Část rodiny žila v místech, kde proběhl poválečný odsun, mezi domy, které byly desítky let opuštěné. Jako dítě mě zajímala kdejaká rozbitá kaplička nebo boží muka, z nichž zmizely sochy. A děda vyprávěl. On věděl. Ke každému zřícenému baráčku nebo křížku byl příběh. Navíc jsem nejstarší z vnoučat. Takže jsem pak mladšímu bráškovi, sestřenicím a bratrancům vyprávěla příběhy jednotlivých osad a lidí, co tam žili. To už mi zůstalo.

Co pro vás znamená Šumava?

Domov. Mám tam rodiče, bráchu, všechny příbuzné. Je to místo, kam se vždy ráda vracím a budu vracet ze svých dlouhých cest. Šumava mě odkojila a vychovala. Mám v sobě tu šumavskou mentalitu, poznávám se v ní. Na Šumavě se cítím svobodná, i když tam určitě není jednoduché žití. Přiznám se, že když jsem byla malá holka, nesnášela jsem to tam. Tehdy ještě byly silné zimy. Vyrůstala jsem ve Vimperku, což znamenalo i šest měsíců sněhu.

▼ „Jihočeský literární gang" na nedávném knižním veletrhu ve Frankfurtu. Vlevo je moderátorka a od ní směrem doprava sedí spisovatelé Petra Klabouchová, Jiří Hájíček a Anna Bolavá, jejich tvorba je silně spjata s přírodou a historií jižních Čech a Šumavy.

Když se jako teenager díváte na americké seriály, chcete se podle nich oblékat, česat, a pak ráno nezbývá nic jiného než se zabalit do péřové bundy a vyrazit zase do té sibiře, neberete to zrovna s nadšením. Snila jsem o dálkách, o velkém světě a o moři. To se mi nakonec splnilo. Zároveň se ale stala zvláštní věc: čím víc jsem se fyzicky vzdalovala, tím víc jsem se tomu místu psychicky přibližovala. Stal se ze mě mnohem větší patriot.

Ve svých příbězích otevíráte i třináctě komnaty Šumavy.

A nejen Šumavy. Snažím se vytahovat příběhy, o nichž se příliš nemluví, které už možná sklouzly do pásma legend a šeptání a jež se dnes dají zpracovat už jen románově. Důkazů je totiž málo. Právě v tom vidím tak trochu svoje místo. Už to nemůže být literatura faktu. Pamětníci často nežijí a řadu dokumentů se podařilo zničit, takže nakonec zbývá právě román. Já se vždycky snažím odrazit od „skutečností". Od toho, co mi vyprávějí pamětníci nebo jejich potomci, a od toho, co zůstalo v paměti krajiny, co se dodnes vypráví po chalupách. I od toho, co se mi podaří dohledat třeba v kronikách nebo v knihách, v pověstech a legendách. Jako autor nemám moc bujnou fantazii, takže jsou ty příběhy pospojované ze střípků, co zůstaly. Svoje psaní bych přirovnala k tomu, jako když se staré, roztrhané černobílé fotografie snažíte poskládat zpátky dohromady. Občas někde nějaký kousek chybí, a tak ho musíte doplnit a trochu dobarvit.

Snažíte se tedy příběhy zachovat tak, jak se skutečně staly?

Myslím, že jako autorce mi není dovolena nějaká příliš velká autorská licence, abych si jednotlivé osudy libovolně přehazovala nebo upravovala. Když jsem psala knihu *Duch Pankráce*, která se odehrává v pankrácké sekyrárně za druhé světové války, vycházela jsem asi ze šesti tisíc dochovaných motáků. Byly to tajné dopisy, jež si vězni posílali mezi sebou nebo ven z vězení v době, kdy tam jako odsouzenci čekali na smrt. Materiálu jsem měla obrovské množství a já ho potřebovala dostat do několika hlavních postav, proto jsem pak musela spojovat jednotlivé osudy. Vždycky se však snažím o to, abych například nějakou negativní část příběhu nepřisoudila člověku, který s ní ve skutečnosti neměl nic společného. Ani nemám ráda, když se kolem skutečných osob, míst a událostí vytvářejí příběhy, jaké nemají žádný reálný základ.

Šla jste se podívat do pankrácké sekyrárny?

Tam jsem byla jen jednou, a už bych tam nešla. Bylo to pro mě asi nejhorší ze všech míst, o nichž jsem psala. Možná vůbec nejhorší místo, kde jsem kdy v životě byla. I bez toho, aby člověk věřil na nějaké energie, co na takových místech zůstávají, je to velmi silný zážitek. Je to malá, bíle vykachličkovaná místnost, kde všechno zůstalo tak, jak to bylo v posledních dnech jejího fungování. Vidíte tam gumovou hadici připevněnou ke kohoutku, kterou se z podlahy smývala krev. Stále tam visí provazy, na nichž byli oběšeni vězni. Stojí tam gilotina, která je z velké části původní. A když si uvědomíte, že tam zemřely zhruba dva tisíce lidí a že právě na tom místě prožívali poslední sekundy svého života, těžce se tam dýchá. Jako by tam vzduch vážil tunu. Byla jsem ráda, když jsem odtamtud odešla.

„Chci vytahovat příběhy, o nichž se moc nemluví."

Chodíte na místa, o nichž píšete?

Na ostatní místa chodím pravidelně. Bez toho bych asi psát nedokázala. Snažím se vždy na příběh nějakým způsobem nacítit. Samozřejmě jsem nic z toho sama neprožila. Většina příběhů, o nichž píšu, se odehrála dávno předtím, než jsem se narodila. Musím si proto nastudovat nejen reálie, ale i atmosféru. Ve svých knížkách se opravdu snažím čtenáře dostat přímo do konkrétní situace, na konkrétní místo, vtáhnout je do života postav… Aby cítili pach, který byl v pankrácké sekyrárně, aby jim byla zima jako postavám na Šumavě. Zkrátka aby tam byli se mnou. Obvykle si sednu někam do kouta, zavřu oči a představuju si, co asi postavy v danou chvíli prožívaly. Nejprve napíšu základ knihy, ten je poměrně suchý, a pak ho začínám „obarvovat" a „dochucovat", aby dostal barvy a vůně. A abych to mohla popsat co nejvěrněji, na ta místa chodím. Například na Ďáblickém hřbitově u severní zdi, kde jsou hromadné hroby obětí komunistického režimu, jsem byla mnohokrát, v nejrůznějších ročních obdobích. Sedla jsem si tam na lavičku a nasávala atmosféru toho místa. Všímala jsem si toho, jak sluneční paprsky pronikají mezi stromy a dopadají na hroby. Všechny tyhle obrazy a detaily se snažím ukládat do paměti a pak je vkládám do příběhu *(autorka mluví o vzniku knížky U severní zdi, pozn. red.)* a snažím se ty pocity přenést na čtenáře.

Pomníček těm, co přecházeli a pomáhali druhým přecházet po únoru 1948 na druhou stranu hranice za svobodou, stojí u stezky, po níž se utíkalo a kde se odehrává i část příběhu z knihy *Prameny Vltavy*.

Foto: archiv Petry Klabouchové

Příběh nové knížky Petry Klabouchové *Vona* se odehrává na šumavských Cimrukách (vlevo) nedaleko Kašperských Hor a vychází ze skutečné události, kdy místo postihly v roce 1853 obrovské závaly sněhu a polovina obce se kvůli epidemii tyfu nedočkala jara. Vpravo je někdejší knížecí hájenka Pustina, kam před válkou jezdíval na návštěvu třeba i prezident Beneš a která se objevuje v její knize *Ignis fatuus*.

Kdo byl Karel Rameš, kterému přezdívali Duch Pankráce?

Karel Rameš patřil před válkou k pražské literární scéně a pracoval v nakladatelství. S příchodem okupace se měl dostat do určitých problémů. Údajně na něj cosi narafičili, a on skončil na Pankráci za hospodářskou kriminalitu. Proti obvinění se podle všeho ani nijak výrazně nebránil, protože mu to údajně zachránilo život. Kdyby byl odsouzen za něco jiného, mohl skončit mezi vězni na oddělení smrti. Na Pankrác se tedy dostal de facto jako zloděj a podařilo se mu získat pozici chodbaře.

Chodbaře?

Ano, chodbaři byli vězni, kteří měli alespoň částečnou důvěru německých dozorců, a mohli se proto po věznici pohybovat o něco volněji. Uklízeli chodby, sbírali a roznášeli prádlo, nosili po celách v plechových kýblech jídlo, jestli se tomu rozvařenému tuřínu tak vůbec dalo říkat. Tak se Ramešovi podařilo dostat až na zapovězené a přísně střežené oddělení smrti II/A pankrácké sekyrárny. Kdo se tam jako odsouzený jednou dostal, už se ven živý nepodíval. Dvacet cel smrti. Vězni tam čekali na popravu. Někteří několik týdnů, jiní

„Špačky tužek pašoval vězňům v chlebu.“

dlouhé měsíce. Nikdy nevěděli, které ráno si pro ně přijdou a který den bude jejich poslední. Lidé tam žili v příšerných podmínkách. Viděli odcházet na smrt své přátele, příbuzné nebo členy rodiny. Byly tam například matky, jež slyšely, jak odvádějí na popravu jejich děti. Přesto podle dochovaných svědectví řada českých vězňů odcházela na smrt s obrovskou statečností, někteří zpívali hymnu. Rameš měl jako chodbař možnost pod dohledem nosit na oddělení jídlo a odnášet oblečení popravených. To se pak odváželo do prádelny, vyvařilo se a následně ho dostal další vězeň. Právě těmito cestami se mu dařilo z cel smrti vynášet motáky. Šlo o tajné zprávy vězňů určené jejich blízkým.

Jak vězni vzkazy psali a jak se Ramešovi podařilo motáky dostat ven?

Rameš vězňům špačky tužek pašoval v chlebu, aby mohli psát. Papír na motáky měli z pytlíků na krmivo pro německé andulky. Ty vězni lepili až do své popravy. Zprávy se pak ukrývaly do oblečení popravených. Lidé, kteří věděli, že jdou na popravu, ještě v posledních chvílích svého života pomáhali ostatním a nechávali u sebe ukrýt jejich vzkazy. Rameš je potom vynášel ven. Díky němu se k rodinám vězňů dostaly tisíce zpráv. Stejnými cestami se naopak dovnitř dostávaly zprávy nebo jídlo navíc. Mluvilo se dokonce o tunách pomoci. Přímo pod nosem Němců tak Rameš vybudoval rozsáhlou ilegální poštovní síť tvořenou českými vězni, chodbaři i českými bachaři. Někteří z nich se tam podle všeho nechali zaměstnat právě proto, aby mohli proti okupačnímu systému bojovat zevnitř. Kromě práce chodbaře Rameš také pomáhal pankráckému fotografovi. Němci byli precizní a vedli si dokumentaci. Každý vězeň byl před popravou vyfocen. Ramešovi se podařilo tyto snímky zachránit a postupně je vynést z věznice. Díky tomu dnes máme fotografie popravených, o jejichž osudech se původně nikdo neměl dozvědět.

Kde byly motáky za války?

Venku za branami věznice je ukrývala jedna obyčejná rodina. Obrovské množství materiálů měla schované pod podlahou dětského pokojíku, v němž spaly jejich dvě

malé dcerušky. Členové té rodiny tak celou válku riskovali život. Po válce se podařilo tyto materiály zachránit a část z nich předat příbuzným popravených. Rameš dopisy a motáky přepsal a později je s literární pomocí spoluautora zpracoval do dvoudílné knihy *Žaluji: Pankrácká kalvarie*. Je to obrovská bichle, v níž jsou publikovány fotografie všech popravených i jejich motáky, co posílali rodičům, dětem a dalším blízkým, ale také vzkazy, které naopak přicházely k nim. Dochovala se tak i ta úplně poslední slova, jež někteří psali jen několik minut před popravou, ve chvíli, kdy už věděli, že půjdou na smrt. Z toho jsem při psaní vycházela.

Jaký byl osud Karla Rameše po válce?

Nebyl vůbec šťastný. Tři roky po válce přišel únor 1948. Rameš díky svým kontaktům ve věznici získával informace i po nástupu komunistického režimu a začal připravovat třetí díl knihy *Žaluji*, tentokrát věnovaný poměrům za komunismu. Jenže režim už věděl, o koho jde. Stačila domovní prohlídka, a Rameš znovu skončil na Pankráci. V padesátých letech se tak vrátil na stejné místo, kde byl vězněn už za nacistické okupace. Veškeré materiály, co měl doma, byly zabaveny.

A co rukopis třetího dílu?

Ten se nikdy nenašel. Dokonce ani po listopadu 1989! Část materiálů týkajících se Karla Rameše je dnes uložena v archivu. Nejde o několik jednotlivých složek, nýbrž o několik metrů materiálu. Přesto zůstává velká část nezpracovaná. Karel Rameš je tak dodnes zapomenutou postavou našich dějin. Zemřel na začátku osmdesátých let, takže se změny režimu nedožil. Podle toho, co se mi podařilo zjistit, žil v závěru života ve velmi nuzných podmínkách a přivydělával si prodejem zmrzliny na Slapech. Jeho životní příběh se mi zatím nepodařilo prozkoumat do takové hloubky, jakou by si zasloužil.

Jak se k vám dostal příběh, který se nakonec stal základem knížky *Vona*?

Místo zvané Cimruky – Kozí hřbety – znám odmala. Někdy v devadesátých letech se tam začala opravovat kaplička, která byla ve špatném stavu. Přispěli na to i potomci původních německých obyvatel

„Na dvě židle se položilo prkno a na ně mrtvý.“

Cimruk. V té době se na kapličce objevila pamětní deska a umrlčí prkno, což je taková šumavská zvláštnost. Byla to prkna, na něž se v jednotlivých staveních pokládali nebožtíci. Lidé jich mívali několik připravených na zimu. Když někdo zemřel uprostřed zimy, nemohli ho pohřbít do země. Půda byla totiž promrzlá, všude leželo obrovské množství sněhu a muselo se čekat, až mrazy poleví a sníh roztaje. Někdy to trvalo měsíc, jindy až do jara. Jenže kam po tu dobu dát zemřelého dědečka, maminku, nebo nedejbože vlastní dítě?

Z toho až běhá mráz po zádech… Kam tedy?

Těla se ukládala v kůlnách, ve sklepeních, kde mrzlo. Na dvě židle se položilo prkno a na ně mrtvý. Byly okolo toho nejrůznější rituály a pak se čekalo na jaro. Když potom mohl být člověk konečně pohřben, prkno se odneslo k truhláři. Na Šumavě byli mistři, kteří z umrlčích prken vytvářeli umělecká díla. Prkno obrousili, ohoblovali, vytvarovali, pomalovali a vyryli do něj jméno zemřelého, verš nebo nějakou vzpomínku. Potom se prkno dávalo na oblíbené místo zesnulého, pod strom nebo často na rozcestí, aby se u něj poutník mohl zastavit, pomodlit a na zemřelého vzpomenout. A právě v kapličce na Cimrukách se jednoho dne takové umrlčí prkno objevilo. Stálo na něm: „Všem živým a mrtvým na Cimrukách a Kozích hřbetech.“ Byla na něm namalovaná lidská lebka a vedle visela pamětní deska, kde bylo napsáno, že v roce 1853 přišla tahle oblast téměř o polovinu svých obyvatel. Už tehdy mě to jako malou holku zasáhlo. Ten příběh jsem si od té doby nesla v hlavě. Když jsem později začala psát, věděla jsem, že se k němu jednou budu chtít vrátit. Představa, že zůstanete vysoko v kopcích, celé měsíce odříznutí od okolního světa, zavalení sněhem a ledem téměř jako pod lavinou, je sama o sobě děsivá. Čteme nejrůznější vymyšlené horory, ale něco takového se skutečně odehrávalo u nás doma. Proto jsem chtěla příběh těchto osadníků vyprávět.

Foto: archiv Petry Klabouchové, ČTK

„Šumava mě odkojila a vychovala. Mám v sobě šumavskou mentalitu, poznávám se v ní. Na Šumavě se cítím svobodná, i když tam určitě není jednoduché žití,“ říká spisovatelka Petra Klabouchová. Snímek je z oblasti Kašperských Hor, kam zasadila svůj poslední román.

◀ **Kniha *Prameny Vltavy* získala v roce 2022 čestné uznání v literární soutěži Cena Jiřího Marka o nejlepší českou detektivku.**

■ **Je to opravdu velmi temný příběh.**
Ze začátku jsem mu taky pracovně říkala „zombie apokalypsa podle skutečné události". Lidem docházely zásoby jídla a šířila se smrtelná epidemie… Živí zůstávali v domech společně s mrtvými těly, což muselo být příšerné. Stavení byla úplně zasypaná sněhem a mrtvoly většinou nebylo možné vynést ven. Podle vyprávění Karla Klostermanna se pak do osady vydala záchranná výprava, jejímž členem měl být i jeho otec, který působil na Šumavě jako lékař. Když na místo dorazili, čekal je děsivý výjev. Zmar. V domech i kolem nich ležela už částečně rozložená těla mrtvých a vstříc jim šly vyhublé postavy s šílenstvím v očích, připomínající oživlé kostry.

■ **Hrůza. Na začátku tedy máte příběh, a teprve pak pro něj hledáte žánr?**
Ano, přemýšlím a rozhoduju se, jestli to bude fungovat jako detektivka, thriller, horor, nebo třeba romantický román. Žánry střídám jako boty a asi je kvůli tomu docela těžké mě někam zařadit. Každá moje knížka je trochu jiná. Vždycky záleží na tom, co se mi podařilo sesbírat, jak to na mě působí a jakým způsobem to podle mě můžu nejlépe předat čtenáři. Například *Ducha Pankráce*, navzdory jeho těžkému tématu, jsem se snažila zpracovat trochu jako romantický román. Je v něm skutečný milostný příběh dvou vězňů – muže a ženy, kteří se nikdy neviděli, a přesto spolu prožívají vztah v celách smrti, odděleni mřížemi. Chtěla jsem, aby nakonec vznikl především příběh o přátelství, lásce a naději, ne o smrti. V případě knihy *Vona* nebyl výběr žánru zase tak široký. Rozhodla jsem se pro příběh s prvky hororu, thrilleru a mystiky a snad i určitého romantismu, ten tam však musí člověk trochu hledat.

■ **V hodnocení na webové Databázi knih jeden čtenář píše, že *Vona* je esencí deprese a beznaděje, že z ní prýští tolik smutku, až se to nedá unést. Zároveň je napsaná nádhernou a poetickou češtinou a je z ní cítit láska k Šumavě.**
Vím, že na spoustu čtenářů moje knihy působí především temně a smutně. Já se do nich ale vždycky snažím dostat i naději a sílu lidí, kteří těmi událostmi prošli. Tu schopnost nenechat se osudem zlomit a věřit v rodinu, lásku, přátelství a naději. Právě nadějí se snažím všechny svoje knihy končit. V poslední kapitole musí být pokaždé něco pozitivního, aby to nebyl jen poslední hřebíček do rakve.

„Mám k dispozici deníky vraha od jeho dětství."

■ **Je nějaký příběh, který chcete zpracovat už dlouho, ale zatím jste k tomu nenašla odvahu nebo ještě neuzrál správný čas?**
Právě teď dokončuju příběh plánovaný na rok 2028, jenž se týká i mojí vlastní rodiny. Trvalo mi dlouho, než jsem se k tomu dokopala.

■ **O co půjde?**
Tentokrát to bude true crime *(označení žánru, kdy se zpracovává skutečný zločin, pozn. red.)*. Dostala jsem se totiž ke skutečným deníkům jednoho svého velmi vzdáleného bratrance. Žil za komunismu v Maříži, ve vyloučené lokalitě těsně u rakouských hranic. To byl takový apendix republiky, oplocený ze všech stran. I děti cestou do školy musely procházet přes kontroly, aby se vůbec dostaly ven a potom zase domů. Můj bratranec se tam narodil, dětství strávil za mřížemi a za ostnatým drátem. Pak přišly divoké devadesátky a on se zapletl do nejrůznějších kšeftů a zlodějin. S kumpány kradli věci z kostelů a převáželi je rakouským sběratelům. Nakonec se dostal až do bodu, kdy se stal vrahem. Vše si v průběhu života zapisoval. Takže mám k dispozici deníky vraha od dětství až po konec jeho pobytu ve vězení. V nich popisuje, co prožíval v těch sekundách a minutách, kdy se k činu odhodlával, a co následovalo během dalších desítek let. Jaké je žít s takovým svědomím a jaké je s něčím takovým vůbec dál žít. Dlouho jsem věděla, že ten příběh chci vyprávět. Čekala jsem však velmi dlouho, protože část mojí rodiny za to, co se stalo, těžce zaplatila. Není jednoduché bydlet na vesnici a mít tenhle cejch. Přitom to byli obyčejní, hodní lidé, kteří nikdy nikomu nic neudělali. Čekala jsem, až už tady nebudou. Chtěla jsem mít jistotu, že už tím nikomu neublížím.

Karolína Lišková

Vpravo vedle vchodu visí na zdi zdobené umrlčí prkno. K čemu sloužilo? V zimě nebylo možné pohřbívat mrtvé do zmrzlé země, pokládali se tedy na připravená umrlčí prkna a v kůlnách či sklepech čekali na jaro.